N° 106

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 8 Września v. s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 31 sierpnia.

We wtorek, d. 29 t. m., po południu, NAYJAŚNIEYSZA PANI CESARZOWA JEYMOŚĆ, z ICH CESARSKIEMI WYSOKOŚCIAMI, PANEM CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ TRONU i z PANIAMI WIELKIEMI XIĘŻNICZKAMI, raczyła przybydź do tey stolicy z *Carskiego-Sioła* i stanąć w pałacu na Jełaginym-Ostrowiu.

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył przybydź do *Schwedt*, d. 24 t. m., w pożądaném zdrowiu. Podróż NAYJAŚNIEYSZEGO PANA była szczęśliwa i szybka. W *Schwedt* CESARZ znalazł Nayjaśnieyszego Króla Pruskiego i wszystkich Członków Nayjaśnieyszey Jego Rodziny, którzy dla bliskiey odległości mogli przybydź do tego miasta.

Jaśnie Oświecony Xiążę Piotr *Oldenburski* przybył tu, d. 26 sierpnia, na parochodzie *Aleхandra*, z podróży swey do cudzych krajow. (*W. St. P.*)

Przez naywyższe dyplomata J. C. M. pod 27 lipca, w *Peterhoffie* datowane, nayłaskawiey są mianowani kawalerami orderów Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH: *S. Stanisława 1go stopnia:* Jenerał-Major Kommendant twierdzy Władykaukazkiey *Oranski*; Jenerał-Major, Dowódzca 2giey brygady 22giey dywizyi pieszey, *Horichwostow*; Jenerał-Major, Sprawujący obowiązki Jenerał Intendenta Oddzielnego Korpusu Kaukazkiego, *Wasilkowski 2gi.*— *Tegoż orderu 2go stopnia:* Półkownicy, Dowódzcy półków: Kabardińskiego pieszego *Pirjatyński 2gi*; 40go strzelców *Szumski*; Erywańskiego karabinierów, który razem jest Adjutantem skrzydłowym J. C. M. Xiążę *Dadianow*; i Ober-Kwatermistrz 5go Korpusu pieszego *Zanden*. (*R. I.*)

— Przez ukaz CESARSKI do Kapituły Orderów, *5 sierp.* ozdobiony zostaje orderem *S. Stanisława 4tey klassy*: Adjutant, Jenerała Leytnanta *Szkurina*, Sztabs Kapitan *Listowski*, za służbę, odznaczającą się gorliwością, przez Zwierzchność poświadczoną.

Warszawa d. 11 września.

Banda uzbrojonych burzycieli, która na dniu 22 kwietnia (3 Maja) r. b. wtargnąwszy zza granicy pod przywództwem Faustyna *Sulimirskiego* i Leopolda *Potockiego* w Województwo Kaliskie, Obwód Wieluński, do miasta *Szadka*, ubiła dwóch bezbronnych żołnierzy Rossyyskich, i na prędce zdołała schronić się w lasach. Przy ściganiu pomienioney bandy, schwytanych z bronią w ręku Felixa *Bugayskiego* i Sylwestra *Racieńskiego* oddano pod Sąd Wojenny, skutkiem którego skazani na śmierć, w dniu 7 (19) z. m. sierpnia, o godzinie 8mey zrana rozstrzelani zostali, na mieyscu popełnioney zbroni w mieście *Szadku*, w obec mnóstwa z okolic zebranego ludu. (*Gaz. War.*)

MIASTO WOLNE

Krakow d. 1 września.

Adress do Wysokiey Kommissyi Nadzwyczayney przez Trzy Nayjaśnieysze Opiekuńcze Dwory, do reorganizacyi krajn W. M. *Krakowa* i Jego Okręgu delegowaney, od Zgromadzenia Reprezentantów W. M. *Krakowa* i Jego Okręgu. „Reprezentanci Gmin Wolnego i ściśle Neutralnego Miasta *Krakowa* i Jego Okręgu, stosownie do Ustawy Konstytucyyney, od Trzech Nayjaśnieyszych Opiekuńczych Dworów nadaney, zebrani, po niejakiey w używaniu praw polityczных przerwie; dziś nanowo dawnemi udarowani swobody, około dobra kraju naradzać się rozpoczynając, naymocnieyszego doznali w sercach swoich uczucia, za tak wspaniałe i wielkomyślne dzieło Trzech Nayjaśnieyszych Opiekuńczych Dworów. Nieodrodne starych Polaków plemię, naśladując ich w niezachwianey wierności ku Monarchom swoim, śpieszemy dzisia Tym, których nam Opatrzność dała, Nayjaśnieyszym Protektorom, oświadczyć niewygasłą wdzięczność. Temi przeto pobudkami powodowana Izba Reprezentantów, w pierwszych zaraz chwilach ustalenia prawego obrad swoich, za nayslodszą sobie poczytuje powinność, zostać tłumaczem powszechnych uczuć mieszkańców kraju; a śpiesząc z tych oświadczeniem JJWW. Pełnomocnym i Nadzwyczaynym Kommissarzom Trzech Opiekuńczych Dworów, zanosi oraz usilną prośbę, aby uczucia te razem z naygłębszém uszanowaniem, do stóp Tronu Nayjaśnieyszych Monarchów przenieść raczyli.„— Dano w *Krakowie*, na posiedzeniu Seymu Wolnego miasta *Krakowa* i jego Okręgu, dnia 23 sierpnia 1833 roku.

Mieroszewski Prezydujący.

— Senat Krakowski ogłosił, że nowy Statut dla Uniwersytetu Jagiellońskiego przez Wysoką Kommissyą Reorganizacyyną ułożonym, a Pan *Hibner*, Referendarz Stanu Królestwa Polskiego, do sprawowania zastępczo obowiązków Kommissarza Rządowego przy Instytutach Naukowych w kraju Krakowskim powołanym został.

Zgromadzenie Reprezentantów przesłało JW. *Wielogłowskiemu*, Prezesowi Senatu, adres z wynurzeniem uczuć wdzięczności.

W ostatnich czasach wyszły w *Lipsku* dzieła muzyczne J. N. *Bobrowicza*. (*Gaz. War.*)

AUSTRYA.

Wiedeń d. 27 sierpnia.

Dnia 22 b. m. przejeżdżał tędy Sycyliyski goniec gabinetowey *Panico*, z *Neapolu* do *Königswart*, do Xięcia *Metternich*.

Dnia 23 udał się Francuzki Sekretarz poselstwa *Köchlin* do *Paryża*.

Praga (w Czechach) d. 1 września.

W tych dniach NN. Cesarz i Cesarzowa Ichmość odjechali, dla zwiedzenia tuteyszych dobroczynnych instytutów. Dnia 29 sierpnia wykonały brygady *Sahlhausen* i *d'Aspre*, składające się z 10 batalionów i 2 sześcio-funtowych bateryy pieszych, pod dowództwem Feldmarszałka Xięcia *Windischgrätz*, wielki manewr, na którym NN. Państwo wraz z innemi dostoynemi osobami byli obecni. Po południu N. Cesarzowa zwiedziła klasztor S. *Urszuli*. Wieczorem dany był na Dworze bal dziecinny, na który zaproszono wszystkie tu przytomne dzieci wysokiey szlachty od 6 do 16 lat, wraz z ich rodzicami i dziadami.

Król Jmć Saxonii wyjechał wczoray rano z *Pragi*. (*Gaz. War.*)

SZWAYCARYA.

Zürich dnia 31 sierpnia.

Na wczorayszém, 35 posiedzeniu, Seymu Związku Sprzymierzonego, przeczytano doniesienie od kommissarzów w Kantonie *Schwyz*, w którém uwiadamiają, iż podług wszelkiego podobieństwa do prawdy, po przyjęciu zasadniczego układu w tym Kantonie, odwrót woysk nastąpi.

Wkrótce, jak słychać, i Kanton *Walezyi* wyszle posłow na Seym. *Neuchatel* zaś od tego się uchylił.

Z liczby wszystkich posłow od obcych dworow, w Szwaycaryi akkredytowanych, jeden tylko Francuzki P. *Rumigny*, teraz w Zürich się znayduje. Posłowie Austryi, Rossyi, Pruss, Bawaryi i Sardynii, bawią o podal od naczelnego kantonu w *Interlaken*, *Baden* i *Freyburgu*.

Nowa *Zürichska Gazeta* zawiera wiadomości o posiedzeniach seymu d. 28 i 30 sierpnia. Na 34 posiedzeniu rzecz się toczyła z porządku dziennego o przeyrzenie przymierza Związku. Z tego powodu kanton *Bern* przełożył wniosek, by naznaczyć kommissyą z 7 członków, którey rzeczą będzie postanowić: kiedy i jak mają bydź przedsięwzięte prace około przeyrzenia przymierza związku, ponieważ dotychczas istniejące przymierze, nie odpowiada, ani życzeniom, ani potrzebom, rozmaitych Kantonow. W skutek tych narad, mianowano przerzeczoną kommissyą. Na 35 posiedzeniu seym odebrał wiadomość od Kommissarzów z Kantonu Bazyleyskiego, iż postanowienie względem wypuszczenia na wolność za polityczne opinie lub działania osadzonych w niewoli, w obu częściach Kantonu Bazylei, tak dobrze, jak jest już wykonane; że trzy bataliony piechoty i baterya artylleryi woysk Związku Sprzymierzonego, zostały rozpuszczone; że Kommissarze starać się będą, aby prawo rządowe okręgu wieyskiego Bazylei, do całego nowego obwodu było rozciągnioném; że nakoniec dokładna wiadomość o powodach zerwania publicznego pokoju, już jest ukończoną. Rada Rządowa okręgu wieyskiego Bazylei, doniosła Seymowi o wybraniu Kommissarzy, w celu podziału i mianowania Kommissyi, ku postanowieniu względem kontyngensow, co do woyska i opłaty pieniężney.

Gazeta Merkury Szwabski, zbija fałszywą wieść, z Francyi rozszerzoną, o mniemaney rewolucyi w Neapolu, opisując podług listu prywatnego pod 17 sierpnia, zdarzenie, które dało powod do tey wieści: podczas wielkich obrotow woyskowych, o cztery godziny odległości od Neapolu; w udawaney bitwie, Neapolitańczycy musieli się cofać, podług naznaczoney roli, ustępując przed Sycylianami i Szwaycarami, czém zniechęceni do ślepych nabojow dodawszy kamienie, wielu przez to Szwaycarów zranili. Przeciwnicy ich tegoż samego jęli się sposobu, tak, iż Król z dobytą szpadą osobiście w to wdać się musiał, aby do prawdziwey bitwy nie przyszło. (*Al. Pr. St. Zeit.*)

Rzeczy Niderlandzkie.

Haga dnia 2 września.

N. Król. Jmć, jutro lub po jutrze z *Loo*, jest tu oczekiwany. Po powrócie J. K. M. znowu rozpoczęte zostaną narady nad czterema przez Konferencyą Londyńską podanémi pytaniami, względem których Rada gabinetowa w *Loo*, nic jeszcze nie postanowiła.

Ponieważ Konferencya Londyńska, zgromadzenia swe na czas niejaki odłożyła, przeto spodziewać się można, iż Baron *Verstolk van Suelen* tutay powróci, P. *Dedel* zaś pozostanie w Londynie.

J. K. Wysokość Xiąże Feldmarszałek, z głównej kwatery przybył do *Loo*.

Dnia 30 p. m. pod Kempskim borem, w przytomności Xięcia Feldmarszałka, odbył się wielki manewr artylleryi, w którym było w działaniu 24 dział sześciofuntowych i 8 haubic.

Antwerpia dnia 2 września.

W ciągu dnia wczorayszego, silny wiatr północno-zachodni, wielce uszkodził dawną tamę nad Skaldą, pomiędzy przekopem od *Burght* i twierdzą *Izabella*. Wczorayszy przypływ, w jedney chwili uniosł skład 50,000 faszyn, będący na 1 metr wyżey, od zwyczayney wysokości wody. Podobnież dowiadujemy się, iż wsi *Berendrecht* i *Stabroek*, z wczorayszym przypływem zalane zostały. Lękają się z silnym wiatrem północno-zachodnim i dzisiay jeszcze wielkiego wezbrania. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

Bruxella dnia 3 września.

Z *Ostendy* piszą pod 1 września. Od nocy z 30 sierpnia panuje na naszych brzegach naysilnieysza burza. Jeszcze wczoray obawiano się, aby statek parowy *Talbot*, który wieczorem przedtém około godziny 11 wypłynął, nie rozbił się. I rzeczywiście okręt ten o południu o nasze roztrącił się brzegi. Okręt uszkodzony; lecz osada jego i podróżni, szczęśliwie się na ląd dostali. Angielski bryg *Elżbieta*, płynący z *Londynu* do *Jamaiki* i Szwedzki *Anna Wilhelmina*, tegoż doznały losu, pierwszy nie wiele został uszkodzony, a osada ocalała, drugi całkiem zginął, uratowali się tylko ludzie, prócz nieszczęśliwego Kapitana. Statek Hollenderski, z *Amsterdamu* do *Lisbony* idący, z ciężkością w naszym porcie zaledwo znalazł ocalenie. W tey chwili ku zachodowi, w dosyć znaczney odległości, widzieć się daje okręt ku brzegom zwracający się; obawiać się należy, aby i jego los pierwszych nie spotkał. (*A. P. St. Zeit.*)

Włochy.

Turyn d. 27 sierpnia.

Poseł Hiszpański przy tuteyszym dworze, kawaler *d'Anduaga*, wczoray tu przybył.

Lukka 26 sierpnia.

J. K. Wysokość Xiąże nasz, po długiey nieobecności wczoray tu przybył, nayradośniey od mieszkańców powitany. Wieczorem całe miasto było oświecone. (*Al Pr. St. Zeit.*)

Genewa d. 21 sierpnia.

Apostolski Nuncyusz Kardynał *Giustinioni*, któremu *Don Pedro* kazał opuścić *Lisbonę*, wraz z kilku Jezuitami, przybył dnia onegdayszego w wieczór do tuteyszego miasta.

Neapol d. 11 sierpnia.

Proces spiskowych na życie Króla, w którym Xiądz, nazwiskiem *Angelo Peluso*, znaczny miał udział, bliskim jest ukończenia. Różne zawikłane w to osoby skazane będą na śmierć jeżeli znana łagodność *Ferdynanda*, nie zmieni jak zwykle tego wyroku, na krótsze lub dłuższe kary więzienia.

Bardzo wielu cudzoziemców spodziewamy się tey zimy w *Neapolu*; już teraz większa część pomieszkań jest wynajętą. Od wielu lat nie przypominają sobie tak nadzwyczaynego lata: burze, deszcze, zimno i upały zmieniają się prawdziwie w okropny sposob; w ciemnych chmurach, które tylko słabo na kilka chwil przepuszczają promienie słoneczne, któżby poznał owo wesołe, jasne niebo, które zwykle odznacza nasze lato! (*G. W.*)

Anglia.

Londyn dnia 30 sierpnia.

Wczoray po odroczeniu parlamentu, odwiedził Xiążę *Cumberland* NN. KK. Ichmość. Królowa przyymowała Xiężnę *Zofią*, Xiężnę *Dino* i Baronowey *Cetto* i *Ompteda*. Wieczorem N. Państwo powrócili znowu do *Windsor*. W przyszłą środę zamyśla Król zaszczycić z swą małżonką obiad, dany przez Pana *Stanley*. Słychać, że II. KK. Mości, na początku grudnia znowu mieszkać będą w pałacu w *Brighton*.

Większa część Ministrów, po zamknięciu Parlamentu, sposobiła się do odjazdu Lord Kanclerz uda się do *Brougham-Hall*, Lord *Althorp* do *Northampton*, Lord *Holland* do *Holland-House*, a Lord *John Russel* do Irlandyi

We względzie wzmianki w mowie tronowey o sprawach Portugalskich, mówi *Courrier*: „Bez wątpienia każdy uyrzy w tych słowach, że Rząd Angielski, jak my przynaymniey sądziemy, postanowił, trzymać się swey obecney polityki, co do Portugalii; ile idzie o czynną pomoc, zachowywać ścisłą neutralność. Otrzymaliśmy list z Portugalii, pochodzący z wiarogodnego źródła, który nas uwiadamia, że Xiąże *Braganza* przed odpłynieniem okrętu *Hermes*, upraszał Posła Angielskiego o pomoc wojenną i otrzymał od Lorda *Wil. Russel*, stosownie do instrukcyi jego, odpowiedź, że Anglia w żadnym razie nie wda się czynnym sposobem między obie strony wojujące, chybaby ze strony innego mocarstwa nastąpiło takie wdánie się na korzyść *Don Miguela*. Odpowiedź ta, jak mamy powody do sądzenia, została przez nasz gabinet pochwaloną.“

Królewski okręt parowy *Hermes*, przybyły we wtorek w wieczor o godzinie w pół do 7mey do *Falmouth*, przywiózł wiadomości z *Lisbony* do 21. i z *Porto* do 23 sierpnia. Dotąd nie zaszło w Portugalii nic nowego. Marszałek *Bourmont* znaydował się jeszcze w *Koimbrze*, gdzie skoncentrował swe woyska, wynoszące około 25 do 30,000. W *Lisbonie* powszechnie sądzono, że sprawa jeszcze jest daleką do załatwienia. Okrętem *Hermes* przybył tu Baron *Haber*, z depeszami od *Don Miguela*. (*Gaz War.*)

— *Dnia 2 września.* —

Zawczoray H. KK. MM. dawali w *Windsor* wielki obiad, na który zaproszeni byli: Lord *Grey* z małżonką, Lady *Georgiana* i Półkownik *Grey*, Xiążę i Xiężna *Lieven*, Lord *Palmerston*, Sir Henryk *Halford*, Baron *Vaughan* i P. *Stanley* z żoną. W przyszłą środę J. K. M. dawać będzie ostatnie pokoje w tey porze roku w pałacu *St. James*.

Wieść o odwołaniu Lorda *Anglesey* zdaje się potwierdzać. Słychać, że Markiz *Wellesley* otrzyma mieysce Lorda Namiestnika.

Times donosi, iż Poseł Hiszpański w Portugalii, P. *Cordova*, któremu po wzięciu jego w niewolę z Miguelistami; pozwolono na fregacie hiszpańskiey odpłynąć do *Vigo*, zamiast tego, wysiadł na ląd w *Figueiras*. Dowódzcy pojedyńczych oddziałow woysk D. Miguela, w szczególności jenerał *Loroche Jacquelin* w *Alemtojo*, mieli jakoby od *Don Miguela* otrzymać rozkaz, by wszędzie naysurowiey postępowali. *Bourmont*, który woysko swe w kierunku ku *Santarem* posunął, jakoby oświadczył, iż zamierza Nową Wandeę z Portugalii uczynić. Z resztą *Times* utrzymuje, iż nie można się obawiać napadu Bourmonta na Lisbonę, ponieważ naylepszy duch ożywia woyska Don Pedra, a roboty około fortyfikacyy Lisbony zbyt są daleko posunione, by się należało lękać szkodliwych skutków z nagłego nayścia nieprzyjaciela.— Kardynał Patryarcha Lisboński, z pałacu swego *Jungueira* pod d. 30 lipca, wydał list pasterski na korzyść sprawy Królowey Donny Maryi II. do całego duchowieństwa i wszystkich wiernych swego Patryarchatu, który gazety Londyńskie w zupełności przywodzą. Na mieysca duchownych, którzy z Xięciem *Cadaval* z Lisbony uciekli, mianował on innych.

Podług *Limerick-Chronicle* zebranie z pól pszenicy w całey Irlandyi, zupełnie jest niepomyślne.

Times zawiera długi artykuł względem protestacyi Rzeczypospolitey *Argentyńskiey* przeciw zajęciu w posiadanie wysp Sokołowych(*Falkland*) ze strony rządu Angielskiego. Prawo wcześnieyszego odkrycia i pierwszego zajęcia, jak pomieniona dowodzi gazeta, wyraźnie na stronę Anglii przemawia, ponieważ zaś Francya i Hiszpania w wieku przeszłym prawo to należycie uznały, przeto postępowanie Rządu Buenos-Ayreskiego, roszczącego do tych wysp prawa, w tém większe wprawia podziwienie. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

F r a n c y a.

Paryż dnia 25 sierpnia.

P. *Juliusz Lasteyre*, wnuk *Lafayetta*, przybył tu z *Oporto*. Wieści, że przez kontuzyą zupełnie wzrok utracił, były przesadzone; spodziewają się owszem, że lekarze zupełnie temu zaradzic potrafią.

Z *Ankony* donoszą pod dniem 14 b. m., że panuje tam zupełna spokoyność. Nie mówią już więcey, ani o odwrócie, ani o zmianie załogi. Woyska Papiezkie, jak słychać, mają na przyszłość, zamiast Niemieckich, używać Francuzkich mundurów.

Dnia 22 b. m. rocznicę śmierci *Galla*, tuteysze towarzystwo czaszkowe, obchodziło takową po trzeci raz. P. *Casimir Broussais*, starał się rozwinąć zasadę tego systemu w przymiotach i organizacyach mózgowych kilku naszych ludzi, między niemi *Bazara*, naczelnika Symonistów, *Eustachego* murzyna, Nowelisty *Pigault-Lebrun*, matematyka *Zach*, kompanistów *Weber* i *Kreutzer*, *Regeza*, mordercy *Ramusa* i t. d.. Pan *Feissar* rozwinął potém w bardzo obszerney mowie, zasady systematu, w charakterze i przymiotach zmarłego Ministra *Kazimierza Perrier*, co naybardziey zwracało uwagę słuchaczów.

W Ciele Dyplomatycznėm utrzymują, że układy między Anglią a Francyą, we względzie wzajemnych, mogących wyniknąć ze zwycięztwa *Don Pedra* korzyści, prawie zupełnie są ukończone. Francya ma bardzo bydź uległą gabinetowi Angielskiemu, względem handlu z *Porto*, *Lisboną* i wyspami, i ma żądać w Belgii wynagrodzenia za te ofiary. Daliśmy przeto coś pewnego za niepewne.

— *Dnia 28* —

Kommissya, składająca się z Marszałka *Clauzel*, Jenerałów *Bertrand*, *Flahault*, *Gourgaud* i *Dommandel*, Xięcia *Padwy*, Xięcia *Ney* i z Xięcia *Elchingen*, utworzyła składkę dla zakupienia przywiezioney przez doktora *Antommarchi* z wyspy *S. Heleny*, oryginalney maski gipsowey *Napoleona*, i złożenia jey w tuteyszym hotelu Inwalidów. Na prośbę Kommissyi, Doktor *Antommarchi* oświadczył, że jest gotów kazać odlać oryginał w bronzie i gipsie, w wielu exemplarzach; bronzowy kosztuje 100 fr., a gipsowy 20 fran.

Journal de Débats zawiera artykuł dowodzący, że zaprowadzenie rzeczypospolitey we Francyi, byłoby niepodobném.

Słychać, że *Ibrahim* Pasza zostanie z połową swey armii w części Państwa, przez Portę mu odstąpioney, a drugą zamyśla wysłać na flocie Egipskiey do *Alexandryi*. Od czasu, jak się znayduje w tém Państwie, zaymuje się bezustannie uorganizowaniem prowincyi.

Courrier zapewnia, że wiadomość o zaślubieniu Królowey *Donny Maryi* z Xięciem *Leuchtenberg* jest bezzasadną. Xiąże towarzyszyć będzie swey krewney do *Lisbony*, lecz ztamtąd powróci przez Włochy do Bawaryi. List z *Tulonu* donosi jednak, że przybyła tam depesza telegraficzna, aby młodemu Xięciu *Leuchtenberg*, podług prawa, które oddala członków rodziny *Napoleona* z Francyi, nie pozwolono wylądować w Państwie Francuzkiém. Młody Xiąże znayduje się obecnie we Włoszech. (*Gaz. War.*)

— *Dnia 1 września* —

Monitor zawiera Królewskie postanowienie o przyzwoleniu dodatkowey pensyi, po pięcioletniey służbie dla cenzorów, professorów i ich następców w gimnazyach królewskich.

Półkownik *Bricqueville*, dowódzca gwardyi narodowey w *Cherbourgu*, przybył tam dnia 28. Domysł przeto niektórych gazet, jakoby Rząd szukał pozoru, by Półkownika podczas bytności Króla w *Cherbourgu* trzymać w oddaleniu, i zapobiedz spotkaniu się jego z Marszałkiem *Soult*, którego osobistym jest przeciwnikiem, zdaje się, iż jest bezzasadnym. Przybył tam także Jenerał *Excelmans*, równie jak dwa jachty Angielskie, oczekiwane w *Cherbourgu*; na ostatnich znaydowała się wielka liczba dam Angielskich.

Gazeta *Temps* zaymuje się w obszernym artykule, rozbiorem położenia materyalnego Portugalii, i naznacza trzy przyczyny niskiego stopnia, na którym kray ten jeszcze się pod tym względem znayduje: 1) opłakany stan rolnictwa; 2) upadek przemysłu i fabryk; 3) zły zarząd.

Podpółkownik *Kermorial*, Deputowany z Departamentu *Finisterre*, mianowany został Komendantem placu w *Lorient*.

Zawczoray aresztowała policya na ulicy, publicznego krzykacza, przedającego pismo ulotne pod tytułem: *Wykład powodow, dla czego jesteśmy Republikanami.* Tegoż samego dnia odbyto przetrząsanie domu w redakcyi dziennika *Petit Poucet*, i zabrano wiele ksiąg i papierów.

Od kilku dni, znowu w wielkiey liczbie w stolicy poczęły krążyć ulotne pisma legitymistów; z których jedno nosi tytuł: *Biografia ludzi dnia jednego*; drugie jest w kształcie listu do Francuzów. Policya, jakoby, wpadła na ślad odkry-

cia dwóch tajemnych drukarni, z których te pisma wychodzą.

W *Valognes*, mieście, przez które Król w teraźnieyszey swey podróży przejeżdżać będzie, znayduje się austerya, od pospólstwa, *Królewskim domem*, nazwana. W tym bowiem domu, Jakób II, Król Angielski, po wygnaniu, przepędził noc pierwszą na ziemi Francuzkiey, a dziwném zrządzeniem losu, tu także Karol X, w roku 1830, przed wypłynieniem z *Cherbourga*, bawił noc ostatnią we własnym kraju.

Wkrótce w jedney z tuteyszych księgarni, wyydą na publiczny widok *Wiktora Hugo: Miscellanea literatury i filozofii.*

W *Havre* oczekują korwety *Ceres*, pod dowództwem syna Admirała *Napier*, która ma odprowadzić do Lisbony statki Portugalskie, przed dwiema laty zabrane przez Wice-Admirała *Roussin*.

Na przybyłych dnia 25 p. m. z Nawaryno do Tulonu fregatach, *Herminii* i *Artemizii*, prócz woysk znaydowali się Jenerał-Majorowie *Gueheneuc* i *Jucherea-de-Saint-Denis*. Dotąd od Francuzów zaymowane warownie w Morei, dnia 8 sierpnia oddane zostały woyskom Greko Bawarskim.

Z *Chambery* donoszą, iż zamięszany do ostatniego spisku woyskowego, Jenerał *Guillet*, od tamecznego sądu wojennego na 10letnie więzienie skazany, a Adjutant jego *Isola*, z listy woyskowey wykreślony został.

— *Dnia 2* —

Wiadomości w dzisieyszym Monitorze o podróży Króla, ograniczają się do szczegółów względem przejazdu z *Falaise* do *Granville* i pobytu Króla Jmci w tém ostatniém mieście. Wjazd doń, ponieważ wielki deszcz padał, odbył się w powozach, przy blasku pochodni, około godziny 9. Po obiedzie, na który celnieysze urzędy były zaproszone, udał się J. K. M. do swych pokojów, nie zdając się bynaymniey bydź znużonym, po uciążliwey dzienney drodze, w czasie którey, więcey może, jak dwadzieścia razy, wysiadał, by odbywać obróty woyskowe z rozstawioną gwardyą narodową. Na rynku zbożowym rozkazał Magistrat wznieść w kształcie namiotu budowę, przeznaczoną na salę do balu; lecz silna burza, tudzież strumienie lejącego się deszczu, który wkrótce przeniknął płócienne pokrycie, stanęły na przeszkodzie tey uroczystości, i stały się przyczyną, iż Krol jey nie zaszczycił swą obecnością. Następującego ranku (31 dnia) zamiarem było J. K. M. obeyrzeć budowle portu, i odbyć obróty woyskowe z gwardyą narodową. Królowa z towarzyszącemi jey osobami familii Królewskiey przyjechała 31 rano do *Evreux*, po przenocowaniu w *Bizy*. N. Pani, w hotelu prefektury przyjęta przez mieyscowe Urzędy, prosiła na obiad Biskupa *Evreux*, i wyższe cywilne i woyskowe urzędy, i wyruszyła w dalszą drogę, zwiedziwszy godną uwagi dla swey architektury i na szkle malowania katedrę, w którey znaydują się zasługujące na widzenie relikwiarze z czasów Ludwika ś.

Towarzystwo zachęcenia, istniejące w *Rouen* ma zamiar prosić Króla podczas bytności jego w tém mieście, by raczył położyć pierwszy kamień pomnika, wznoszącego się Wielkiemu Kornelowi.

Podług listu z *Cherbourga* od 30 sierpnia, codziennie tam przybywają lądem i morzem cudzoziemcy. Z Anglii tegoż dnia przypłynęły trzy statki parowe z podróżnymi, oraz wiele kutrow i jachtow.

P. *Thiers*, nim z *Calais* do Anglii popłynie, zwiedzi niektóre północne departamenta, a mianowicie rękodzielne i handlowe miasta, *Abbeville, St. Valery, Amiens, St. Quentin, Anzin, Valenciennes, Condé, Roubaix* i *Lille*.

P. Mikołay *Köchlin*, należący do poselstwa w Wiedniu, przybył tu zawczoray z depeszami Hr. *Ste-Aulaire*, po odebraniu których, Xiąże *Broglie* miał konferencyą z Austryackim sprawującym interesse, i Posłem Rossyyskim. Wczorayszego także dnia przybył Markiz *Blaisel* (?) z *Baden*, któremu, jak słychać, powierzono missyą, w rzeczy wypadków w Szwaycaryi i w Niemczech południowych.

Liczba tuteyszych gwardystów narodowych, w ciągu przeszłego miesiąca za wykroczenia przeciw porządkowi aresztowanych, wynosi 380.

Stosownie do ogłoszenia, wczoray po południu na polu Marsowém, odbywały się tegoroczne konne gonitwy, dla pozyskania czterech okręgowych nagród (dwie po 1,500; i dwie po 1,200 fran.). Dwa do Lorda *Seymour* należące konie *Souverain* i *Jambart* odniosły nagrody, dwie pozostałe pozyskały konie należące do P. *Rieussec, Herkules* i *Georgina*. Z przyczyny niepogody, mało było obecnych widzów. Xiąże Orleański był tylko na ostatnich wyścigach przytomnym.

Wczoray rano w okoliach stolicy odbył się pojedynek, pomiędzy redaktorem gazety *la Tribune* P. *Marrast* i P. *Symon* młodszym; gdy obay przeciwnicy jednocześnie wystrzelili, nie ugodziwszy w siebie, uznali sekundanci spór za rozstrzygnięty.

Redaktorowie *Gazette de France* i *Gazette de Bretagne*, przez sąd *Assises* w *Angers*, za obelżywość Podporucznika 54 półku liniowego, *in contumaciam*, każdy, na uwięzienie jednomiesięczne i opłatę 1,500 fr. skazani zostali.

Sąd Królewski w *Bourges*, na zaskarżenie zaniesione przez Deputowanego Hr. *Jaubert*, skazał sześciu obwinionych, o wyprawienie mu kociey muzyki, na kary pieniężne, mniey lub więcey ciężkie.

Sąd poprawczey policyi w *Lyonie*, wielu robotników w fabrykach jedwabiu, oskarżonych o knowanie spisku, dla wymożenia od właścicielów fabryk wyższey płacy, przez wzgląd na okoliczności karę zmnieyszające, skazał tylko na karę pieniężną 25 fr.

Pewien *Roux*, udający siebie za Ludwika XVII, przez Sąd *Assises* w Tulonie, za buntownicze krzyki, skazanym został na 5letnie więzienie. Sąd kassacyyny uznał ten wyrok za nieważny, i odesłał obwinionego przed sąd *Assises* w *Lyonie*, który go 27 p. m. zupełnie uwolnił. (*Al. Pr. St. Zeit.*)

HISZPANIA.

Madryt dnia 15 sierpnia.

Król jest przez swą ciągłą chorobę niezdolny uczynić ani jednego kroku. Posuwają go w krześle na kółkach po pokoju; jest to jedyne poruszenie, którego mu lekarze pozwalają. (*Gaz. War.*)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 10 sierpnia.

Porta stara się ciągle wynagrodzić poniesione straty w ostatnich woynach: popełnia jednak przytém wiele błędow, zaprowadzając bezustannie nowe zmiany, chociaż właśnie poprzednie nowości po większey części stały się powodem doznanych nieszczęść. — *Mehemed Ali* wprawdzie toż samo robi, lecz jest przebiegleyszym, niż Sułtan, i daleko postąpił w sztuce udawania. Zachowuje ściśle zwyczaje religijne, i nic nie zaniedbuje, aby zjednać sobie sławę gorliwego Mahometanina, czém Sułtan zdaje się pogardzać. Przez to odwraca od siebie serca swych stronników i pomaga planom swych przeciwników.

Posłowie Anglii i Francyi mają wszelkich dokładać starań, dla pozyskania znowu zaufania Porty, które utracili przez swe postępowanie podczas ostatnich nadzwyczaynych wypadków. (*G. W.*)

	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 6 o 3 wieczor.	27 cal. 9,5 lin.	+ 16 stopni.	Wschodni.	Pogoda.
	d. 7 — — —	27 — 11,4 —	+ 14$\frac{1}{2}$ — —	Połud.-Wsch.	Pogoda.
	d. 8 o godz. 5$\frac{3}{4}$ rano.	28 — 2,2 —	+ 4 — —	Połud.-Wsch.	Pogoda.

DODATEK

Ogłoszenia.

1. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu, Czasowey Expedycyi ogłasza się, iż dla uzyskania kontrabandney peny 6,268 rubli 27 kop. assyg., wyliczoney przez Kowieńską tamożnię, za towary znalezione w miesiącu julii 1825 roku, w domu Kieydańskiey mieszczanki żydówki Beyli Wolfowey, oddane na przedaż z publicznych targow: połowa dwóch murowanych domow i kramy do tey Wólfowey w miasteczku Kieydanach należące, i do tego w Gubernialnym Rządzie przeznaczony termin dla targu 4 następującego miesiąca października z przetargiem we trzy dni. A zatém życzący sobie nabyć rzeczone zabudowania sposobem kupna, zechcą przybydź na wyżey rzeczony termin, do Gubernialnego Rządu, gdzie zostaną im objawione kondycye i opisanie pomienionych domow i kram. Sowietnik i Kawaler Kazimierz Nowicki.

Sekretarz Józef Eysymont.

Naczelnik Stołu Micewicz. (1066)

---

1. Od Podolskiey Izby Powszechney Opieki ogłasza się, iż w niey przedawać się będzie, z publicznego targu murowany dom żyda Cowzmera, w mieście Kamieńcu położony, za dług Izbie oprócz procentow 1,504 r. sr., dla czego przeznaczone terminy 1szy 4go, 2gi 7go i 3ci ostateczny 11go dnia grudnia teraźnieyszego 1833 roku. Życzący kupić pomieniony dom, zechcą przybydź do Izby na te terminy.

Dożywotni Członek Czarnocki. (1067)

---

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięty w Słuckim Powiecie za niеokazanie na piśmie świadectwa żyd Michel Dawidowicz, który powiadał że mieysca urodzenia i rodziców swoich nie pamięta, rezolucyą tego Rządu osnowaną na ukazie Rządzącego Senatu 13 kwietnia niniejszego roku, przeznaczony do oddania w sołdaty, i że o dostawienie jego do Mińskiego Gubernialnego rekrutskiego urzędu, dla przyjęcia do woyskowey służby, przedpisano pospołu z niniejszém, Mińskiey Uprawie Policyi, iżby ten kahał, do którego pomieniony żyd Dawidowicz okaże się należącym, prosił o niego (jeśli zechce) przepisanym w przytoczonym wyżey Ukazie porządkiem; przymiotow następnych rzeczony Dawidowicz: wzrostu 2 arszyny 2 wierszki, twarzy podłbgowatey, nosa długiego, oczu szarych, włosow na głowie ciemno-rusych, a na wąsach i brodzie rusych, wieku lat 45, na prawey ręce palce krzywe od skaleczenia.

Sowietnik Warawkin.

Sekretarz Amalicki.

Za Naczelnika Stołu Rytwiński. (1060)

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

1. UUr. Izydorowi Salmonowiczowi Prokuratorowi Massy po zeszłym Xięciu Radziwille funduszów pozostałych, jako niesłusznie zakłócającemu, zaś Xaweremu Przeradowskiemu, oraz ich imion sukcessorom, Kazimierza i Barbary z Hryniewskich Olendzkich, z mieysca pobytu niewiadomym, do usprawiedliwienia danych wlewków, ze skutków dekretu Kommissyi dnia 17 junii idącego r. adcytującym się, Pozew przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie, z instancyi UUr. Macieja b. Sędz. Ziem. Słuckiego, Jana z tegoż Pttu. Wyw. Deput. Józefa Sędz. Grodz. Nowogródz., Wincentego Sędz. Gran. Bobruyskiego, tudzież Ignacego i Władysława braci Bułhaków, zeszłego Floryana Bułhaka sukcessorów, w referencyi do dowodów u Sądu złożyć się mających, zaniesionych Manifestów i uprzedniey żałoby wynosi się o to: iż gdy obżał. Prokurator ośmielił się pomawiać nabycie Ur. majątków Krywonosy i Kurnuzy zwanych, w jakowym porządku dekretem Kommissyi adcytacya obżał. wlewkodawców Przeradowskiego i Olendzkich została przeznaczoną, których należności przy nabyciu pro persoluto przyjęte zostały; przeto dellatores, spełniając wyrok Kommissyi, pozywają wszystkich obżał. i następne układają Prośby: z Obżał. Prokuratorem o zaskuteсznienie wszystkich próśb w uprzedniey żałobie zawartych, a z Obżałowanym Przeradowskim i Olendzkiemi o zobowiązanie do usprawiedliwienia przelanych należności, w dalszey zaś kolei skassowania wszystkich zarzutow obżał. Prokuratora, o zatwierdzenie prawa nabycia, nagrodzenie za straty, o bliższość do dowodu i odwodu, i zaskutecznienie tego wszystkiego, co z natury sprawy wypadać będzie.

Roku 1833 augusta 1 dnia. Takową Kopię pozwu konnotuję Michał Kotłubay aktowy Sądu Kom. Radziwiłł. Regent. (1069)

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

1 UUr. Fryderykowi, Rafałowi Wilhelmowi, Henrykowi Sztabs Rotmistrzowi i Alexandrowi braci, Szarlocie za Teodorem Hahnem, Teofili za Jerzym Hahnem, Auguście i Luizie przy opiece Hahnównom i Hahnom, Fryderykowi Sztuartowi Sowietnikowi, sukcessorom Reynholda Dyszterlofa Sędziego, Jerzemu Filipowiczowi w stopniu żydow Szlomowiczów, Wincentemu Pawłowskiemu, Ludwikowi Błosowi, Winklerowey, Horsztmanowey, Szarlocie Rykmanowey przy opiece po osobney, kredytorom, a zaś Kunegundzie matce, Adolfowi synowi, Tekli Alexandrze córkom Korfom, sukcessorom Łowczego Korfa przy opiece, Jerzemu Rajunowi, Grassowey i dalszym, tak debitorom jako też kredytorom, pozew przed Sąd Exdywizorski funduszu zeszłego Karola Wilhelma Rykmana Notariusa Bowskiego, w Poniewieżu dnia 25 7bra tego roku exystować mający, z powództwa UUrodz. Wilhelminy z Rykmanów Weycembreier Kapitanowey przy assystencyi męża, i Augusty Rykmanówny, oraz Jerzego Rykmana, sukcessorom Karola Rykmana w assystencyi Karola Landsberga Sędziego działających, wynosi się o to: Po zakreśloney remissie 1833 maja 17 dnia, w kolei dekretem pierwszo-zjazdowym na dniu 10 julii 1833 roku nastałym, administracyę Karolowi Bystramowi Sędziemu powierzono, akta z possessyow tradycyynych, nie mniey komportacyę, i nakoniec oczewistą rozprawę na dzień 25 7bra 1833 w mieście Sądowém Poniewieżu przeznaczono, a między tém pozwy

Edyktalne w Kuryerze Litewskim i Gazecie Mitawskiey pomieścić zaleceno. Skutkiem więc tego sukcessorowie Karola Rykmana nizieyszem adcytując, następne prośby zakładają: Dla kredytorów realnych należności realizowania, i sched wydzielenia, od bezdowodnych pretensyy funduszu Rykmana oswobodzenia, na debitorach przez massę pokazać się mających zawinień, sądzenia, z tradycyynemi possessorami aktów właściwych wyexpedyowania, oraz ztąd straty przez onych poczynione, na rzecz uspokojenia realnych kredytorów, wskazania, oraz tego decydowania, co z rodzaju sprawy wypływać będzie, z wolną żałoby poprawą.

Takowy autentyk pozwu, jako Sądownie przeznaczony Prokurator Massy funduszu zeszłego Karola Rykmana Notariusa Bowskiego podpisuję. Datt. 1833 7bra 2 dnia.

Leopold Woytkiewicz Adwokat.

1833 miesiąca septembra 2 dnia. Po podaney w Sądzie Powiatowym Upitskim przez Leopolda Woytkiewicza prośbie, takowy pozew w Gazecie Kuryera Litewskiego zamieszczony bydź może.

Zasiadający w Sądzie Powiatowym Upitskim Maciey Paszkiewicz.

Regent Mickiewicz. (1071)

---

2 *Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż dla uskutecznienia kontrabandnego uzyskania na żydzie Tewelu Mejerowiczu liczącego się, podług wyrachowania Jurborskiey Tamożni, w ogóle w pozostałey ilości 311 rub. 33 kop., oddana na przedaż z publicznych w Gubernialnym Rządzie targow połowa karczmy z placem i ziemią w M. Jurborgu położona, do rzeczonego żyda należąca, oceniona 300 rub. srebr. i na to przeznaczony 28 bieżącego msca września termin z przetargiem we trzy dni od pierwszego terminu; a zatém życzący kupić pomienioną połowę karczmy z placem i ziemią, zechcą przybyć na pomienione terminy do tego Rządu, gdzie będą objawione poprzednicze kondycye, tudzież opisanie karczmy. Września 5 dnia 1833 roku.*

Sowietnik i Kawaler Nowicki.
Sekretarz Józef Eysymont.
Naczelnik Stołu Micewicz. (1064)

2 Kommissya Wileńskiego Kommissoryatskiego Depo, na dostawę do jey magazynow, nowych do obwijania i obwiązywania służących rzeczy, w ciągu jednego roku, a mianowicie: rohoż pierwszego gatunku siedm tysięcy pięćset, drugiego gatunku siedmnaście tysięcy pięćset, powrozow pieńkowych grubych i szewnych po dwadzieścia pięć tysięcy sążni; wzywa do siebie z pewnemi załogami do targu, przeznaczonego, na osnowie N a y w y ż e y zatwierdzoney 17 października 1830 roku ustawy o podradach, na termin następującego listopada szóstego dnia i we trzy dni po nim na przetarg, podczas sessyi, gdzie i kondycye będą objawione. Września 2 dnia 1833 roku.

Zarządający Kommissyą 6 Klassy Bok 2.
Sekretarz Czeregini.
Sekretarza Pomocnik Otocki. (1065)

---

2 W Kommissyi za N a y w y ż s z y m Rozkazem, w mieście Wilnie ustanowioney, dla przyjęcia w zarządzenie dóbr Beneficyalnych, które przedtém w wiedzy byłego Uniwersytetu Wileńskiego zostawały, odbywać się będzie publiczna licytacya dnia 19 Września roku teraźn. 1833, a przetarg ostateczny dnia 20 tegoż miesiąca i roku, o godzinie trzeciey po południu, na wypuszczenie w trzechletnią dzierżawę dochodu propinacyynego w miasteczku Remigole w Wileńskiey Gubernii w Powiecie Upickim położoném. Życzący przeto do takowey licytacyi przystąpić, mają się stawić na wyżey rzeczone termina z prawnemi cwikcyami, do Kommissyi odbywającey swe posiedzenia w domu JW. Biskupa Kłągiewicza. Waranki zaś tyczące się tak do licytacyi, jako też i kontraktu wydać się mającego, można czytać wcześniey w Kancellaryi teyże Kommissyi.

Sekretarz J. Hilferding. (1059)

---

2 Kommissya za N a y w y ż s z ą Wolą, na Rozdział Dóbr po zeszłym Wojewodzie Wileńskim Xięciu Michale Radziwille, pozostałych ustanowiona, w skutek Ukazu Izby Mińskiey Cywilnego Sądu w roku teraznieyszym 1833 iulii 26 dnia za N. 1546m nastałego, w terminie powyższym Ukazem naznaczonym, w dniu 16 augusta teraźnieyszego roku, do głównego fundum Borysowszczyzny Dóbr Radziwiłłowa zjechawszy, i Juryzdykcyą Sądu swego przy obecności Członka Izby Skarbowey ufundowawszy, po załatwieniu, pierwszo zjazdowych czynności, Sądownictwo swoje do dnia 11 decembra bieżącego roku odroczyła; na iakowy termin aby stosownie do przepisu pomienionego Ukazu sukcessorowie zeszłego Wileńskiego Wojewody Xięcia Michała Radziwiłły, oraz wszyscy mogący mieć w tym spadku uczestnictwo, dowody i dokumenta na prawo władania spadkowemi częściami z Dóbr Borysowszczyzny i Cimkowicz, w powiatach Borysowskim i Słuckim położonych sami lub przez umocowanych w majętności Radziwiłłowie przed Komissyą złożyli, przez niniejszą awizacyą ogłasza. Datt roku 1833 miesiąca augusta 26 dnia w Radziwiłłowie.

Karol Prószyński Prezydujący w Kommissyi.
Adam Estko Kommissarz i Kawaler.
Władysław Swiętorzecki Kommissarz i Kawaler.
Членъ Казенной Палаты и сей Коммиссии Н. Поляковъ.
Regent K. Misiewicz. (1063)

3 Od Wileńskiego Rządu Gubernialnego. Dla wypełnienia przełożenia P. Wojennego Gubernatora pod 25 zeszłego augusta z N. 1760, dla odbycia w Wileńskiey Izbie Skarbowey nanowo targów, na oddanie w trzyletnią arendowną dzierżawę, mieskich czynszowych poborow gnojowego, łokciowego i karbonowego, naznaczony termin dnia 25go teraźnieyszego septembra. O czém ogłasza się życzącym bydź uczestnikami takowych targów. Dnia 1 septembra 1833 roku. Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.
Naczelnik Stołu Wincenty Szarski. (1053)

Drukarnia A. Marcinowskiego.
Dozwala się drukować. Wilno. 1833. d. 8 Września.
Cenzor Leon Borowski.